

Kazimierz Sobotka

Pola Wert

Biuletyn Polonistyczny 33/1-2 (116-117), 110-112

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZMARLI

POLA WERT

1925-1987

W dniu 26 listopada 1987 r. zmarła w Łodzi doc. dr Pola Wert, wieloletni zasłużony pracownik Uniwersytetu Łódzkiego, zastępca dyrektora Instytutu Teorii Literatury, Teatru i Filmu UŁ, kierownik Zakładu Wiedzy o Filmie, Teatrze i Telewizji, były prodziekan Wydziału Filologicznego UŁ.

W swej blisko trzydziestoletniej pracy dydaktycznej i naukowej doc. dr Pola Wert od początku była związana z łódzkim ośrodkiem filmoznawczym. Kiedy w 1959 r. powstała na Uniwersytecie Łódzkim, pierwsza w Polsce, akademicka placówka filmoznawcza - Zakład Wiedzy o Filmie - Pola Wert zaczęła w niej pracę jako asystentka Bolesława Włodzimierza Lewickiego, wówczas jeszcze docenta i pierwszego kierownika Zakładu. Zakład powstał w ramach, kierowanej przez prof. Stefanię Skwarczyńską, Katedry Teorii Literatury i stanowił kolejny etap realizacji, stworzonej przez S. Skwarczyńską, koncepcji integracji sztuk wokół teorii literatury. Koncepcji tej bliska była teoria "przyliterackości" filmu B.W. Lewickiego oraz inspirowane przez niego badania nad genologią filmu. Pola Wert była zwolenniczką teorii przyliterackości, brała również udział w opracowywaniu haseł do redagowanego przez B.W. Lewickiego, na łamach "Zagadnień Rodzajów Literackich", słownika gatunków filmowych.

Oryginalnym wkładem Poli Wert w zainicjowane przez Stefa-

nię Skwarczyńską dzieło były badania z dziedziny wiedzy o telewizji. Na uwagę szczególną zasługuje jej doktorat - napisany pod kierunkiem B.W. Lewickiego i obroniony na Uniwersytecie Łódzkim w 1964 r. - pt. "Charakter rodzajowy fabularnego widowiska telewizyjnego", uznany za pionierskie dzieło w zakresie badań nad telewizją. Rozprawa jest przykładem twórczego spożytkowania dorobku teorii literatury i przeniesienia jej na grunt tworzącej się nowej dziedziny humanistyki. Praca nie została wydrukowana, lecz jej fragmenty, w mniej lub bardziej zmodyfikowanej formie, można spotkać w publikowanych przez Autorkę artykułach, jak np. "Podstawy typologii widowiska telewizyjnego", "Widowisko telewizyjne jako forma podawcza epiki literackiej", /w:/ "Styl i kompozycja", red. J. Trzynadłowski, Wrocław 1965; "Słowno-obrazowa natura fabularnego widowiska telewizyjnego", /w:/ "Kwartalnik Filmowy" 1965 nr 1. Artykuły te należą obecnie do kanonu lektur z zakresu telewizjoznawstwa.

Zainteresowania telewizją Pola Wert rozwijała w dalszych latach. Ich wynikiem było m.in. zorganizowanie (w 1976 r.), w ramach Instytutu Teorii Literatury, Teatru i Filmu Uł, Pracowni do Badań Radia i Telewizji. Ambicją Założycielki Pracowni było stworzenie prężnego ośrodka badań nad telewizją polską, skupiającego się przede wszystkim na prowadzeniu prac dokumentacyjnych. Z tą intencją opracowywany był na przykład dziennik teatru telewizji i podejmowane badania nad ramowym programem telewizji polskiej. Zespół Pracowni włączył się też do prowadzonych w latach 70-ych i 80-ych badań, w ramach problemu węzłowego 11.1, nad polską kulturą narodową. Szeroko zakrojone plany badawcze zespołu i własne plany jego Kierownika nie zostały jednak w pełni zrealizowane. Na przeszkodzie stanął pogarszający się w ciągu ostatnich lat stan zdrowia Poli Wert. Wśród nie

zrealizowanych, a bardzo cennych inicjatyw, znalazła się m.in. redakcja leksykonu telewizyjnego, dla której Pani Docent, jeszcze w ostatnich miesiącach swego życia, organizowała zespół oraz szukała sponsora i wydawcy.

W spuściźnie naukowej Poli Wert pozostało ponad czterdzieści rozpraw, poświęconych problematyce filmowej i telewizyjnej. Wspomnieć też należy o powstałych pod jej opieką ośmiu doktoratach (w tym trzy prace doktorantów z Iraku) i kilkudziesięciu pracach magisterskich. Doc. dr Pola Wert do końca też była aktywna jako nauczyciel akademicki.

Dorobek naukowy oraz praca dydaktyczna stanowią w pełni uzasadnioną podstawę uznania Jej za badacza i nauczyciela zasłużonego dla powstania i rozwoju polskiego filmoznawstwa i wiedzy o telewizji.

październik 1989

Kazimierz Sobotka

WŁODZIMIERZ DWORZACZEK

15 X 1906 - 23 IX 1988

23 września 1988 r. po długiej i ciężkiej chorobie zmarł emerytowany profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Włodzimierz Dworzaczek. Wybitny historyk, uznany w kraju i za granicą, autorytet w dziedzinie genealogii, heraldyki i biografistyki, związany od lat przedwojennych z Poznaniem, od 1945 r. z tamtejszym Uniwersytetem, a od 1957 - z poznańską uniwersytecką polonistyką.

Urodził się 15 października 1906 r. w Mińsku na Białorusi, tu rozpoczął edukację gimnazjalną, przerwana niespodziewanie po